

Socialdepartementet

Dnr: S2023/02179

Vår referens: Lisa Allinger

Remissvar till promemorian Utökade befogenheter på särskilda ungdomshem och LVM-hem

Ds 2023:20

Bakgrund

Utredningen har lämnat förslag på åtgärder som syftar till att säkerställa en trygg och säker miljö på Statens institutionsstyrelses (SiS) särskilda ungdomshem. Utredningens uppdrag har varit att:

- Analysera och ta ställning till om myndighetens särskilda befogenheter om att begränsa barn och ungas användning av elektroniska kommunikationstjänster och möjligheter att ta emot besök på SiS särskilda ungdomshem är ändamålsenliga eller behöver förändras
- ta ställning till om SiS säkerhetsklasser ska regleras i författning och undersöka möjligheten till om dessa kan kopplas till begränsningar eller förbud när det gäller tillgång till elektroniska kommunikationstjänster och besök
- ta ställning till om elektronisk övervakning ska få äga rum inom den vård på institution som sker med stöd av LVU
- analysera förslagen utifrån barnets bästa och säkerställa att barnets rättigheter tillgodoses i enlighet med bl.a. FN:s konvention om barnets rättigheter
- utarbeta författningsförslag med anledning av sina ställningstaganden

Uppdraget utökades till att utredaren också fick i uppdrag att utreda vissa frågor som rör SiS-hem för de som vårdas enligt lagen om vård av missbrukare i vissa fall, LVM.

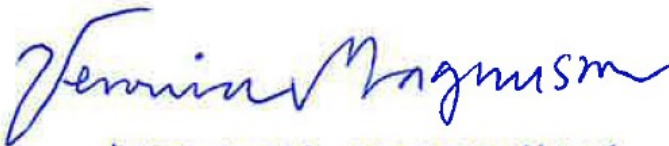
Enligt utredaren är det viktigt att barn och unga som är placerade på SiS särskilda ungdomshem och vuxna som är placerade på SiS LVM-hem, i största möjliga utsträckning får ha kvar sin grundläggande frihet att kunna kommunicera med andra och ta del av information, t.ex. genom en mobiltelefon, surfplatta eller via dator med internetuppkoppling. Det är också viktigt att de kan ta emot besök från familj och vänner. Användning av t.ex. mobiltelefoner, men även besök riskerar dock att upprätthålla bland annat kriminella kontakter. Det kan äventyra vården för den som vårdas enligt LVU på grund av sitt eget beteende eller den som vårdas enligt LVM. När det gäller dömda som verkställer sluten ungdomsvård är det nödvändigt att bryta den dömdes kontakter med personer som t.ex. kan uppmana till kriminalitet. Det finns risk för att narkotika, mobiltelefoner eller farliga föremål förs in till SiS-institutionerna och att kontakt med personer utanför hemmet möjliggör planering av en avvikning eller fritagning.

Utgångspunkten är att det inte ska vara mer inskränkningar i rättigheterna än vad som är nödvändigt. Inskränkningarna måste också vara förenliga med Europeiska konventionen angående skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna (Europakonventionen) och FN:s konvention om barnets rättigheter (barnkonventionen).

Möjligheten för SiS att besluta om individuella inskränkningar föreslås finnas kvar och kan komplettera det generella förbudet mot innehav av egen teknisk utrustning för elektroniska kommunikationstjänster. Elektronisk kommunikation föreslås endast få äga rum med utrustning som tillhandahålls eller godkänns av SiS. Det föreslås att det ska införas en möjlighet att avlyssna eller på annat sätt kontrollera elektronisk kommunikation. Vidare föreslås att det ska tydliggöras att besök ska kunna kontrolleras genom att personal övervakar besöket, att det i förväg ska undersökas om kontakten eller besökaren är dömd eller misstänkt för brott samt att besök ska få villkoras av att besökaren underkastar sig kroppsvisitation om det är nödvändigt av säkerhetsskäl.

Visions synpunkter

Vision organiserar inte personer som arbetar inom SiS men däremot många socialpedagoger och behandlingsassistenter som är anställda på HVB-hem och som möter samma målgrupp. Vision organiserar även socialsekreterare och chefer som har ansvar för placeringar på SiS, uppföljningen av dessa och att målen för insatsen för den enskilde uppnås. Vision är positiva till utredningens förslag och ser även behov av utökade befogenheter inom HVB-hemmen för att möjliggöra en trygg, säker och ändamålsriktig vård för både klienter och medarbetare.

VERONICA MAGNUSSON
FÖRBUNDJORDFÖRTVINDE VISION